

22 בדצמבר 2009

הם לא יציבים

הגופים המנהלים את כספי הפנסיה שלנו לא מצטיינים ביציבות ניהולית

אייל גורן

אייל גורן

רבות דובר וידובר אודות ועדת בכר. הגדלת התחרות ושינוי מפת החיסכון ארוך הטווח היו מעמודי היסוד בעקרונות הפעולה שגיבשה, אולם הערכים החשובים - יציבות, אופק ארוך טווח וחזון, מהדברים החשובים ביותר עבור החוסכים לעת פרישה, לא נידונו ובוודאי לא טופלו על ידי הוועדה. היא התרשלה בכל הנוגע לשלב היישום של מטרותיה ולא טיפלה נכון באופן מהותי באלו האמורים לנהל את החיסכון שלנו לגיל הפנסיה.

חלפו להן שנתיים שלוש וכבר אנו עדים לתהליכים מעוררי דאגה בגופים החדשים והישנים המנהלים את כספנו. בית ההשקעות פריזמה, שהוקם בקול תרועה רמה, התפרק לגורמים תוך כדי גילויים מדאיגים על ליקויים חמורים בתהליכי הבקרה בניהול הכספים שגרמו לעמיתים הפסדים כבדים; בית ההשקעות המצוי בבעלות החברה לביטוח ישיר התמזג ביחד עם גאון בית השקעות ועם מיטב בית השקעות. בית ההשקעות של אפריקה ישראל נמצא כבר זמן רב על המדף - כנראה לקראת מכירה (ולא כתוצאה ממצבה הכלכלי של קבוצת אפריקה ישראל);

כלל פיננסים, המצוי בשליטת כלל, עוסק ברה-ארגון מחדש וצוות המנהלים לרבות המנכ"ל הוחלפו זה מכבר; בית ההשקעות דש היה מעורב בשערורייה של קרן העל ונמכר לאחרונה לאחים ברקת, ואם לא די בכל האירועים האלו, רק לאחרונה נתבשרנו כי בית ההשקעות הצומח ביותר והגדול ביותר, זה שכולם דיברו בשבחו, פסגות, נמכר לקרן אייפקס. מתברר שהמשקיעים העדיפו מימוש מהיר וריווחי.

22 בדצמבר 2009

אירועים אלו מעלים שאלות קשות ונוקבות באשר ליכולתם של היצרנים לנהל את כספנו. הרי נראה כי עומדות בפניהן בעיות רבות שאינן קשורות למטרה העיקרית לקיומם. לא ברור כיצד יוכלו להשקיע בתשתיות, במחקר, בהעשרת עובדים והעמקת הידע והיכולת שלהם בעוד היצרנים עוברים תהפוכות כאלו חדשות לבקרים. לא ברור כיצד ארגון המעוניין במימוש מהיר מנהל את כספנו, בזמן שברור כי הדאגה הראשונה שלו תחת כובע זה אמורה להיות ניהול נכון ואחראי של כספי הציבור.

כמובן שקיימות דוגמאות גם לחברות שמתנהלות ביציבות: שלמה אליהו החל פועלו בענף הביטוח ב-1956 והקים בהמשך את אליהו חברה לביטוח. אליהו מעולם לא מימש ומעולם לא הנפיק - וזוהי דוגמא לכך שניתן להצליח גם ללא קסמים פיננסיים. אולי מה שנחוץ לנו עכשיו זו ועדת שלמה אליהו כדי שעתיידנו יהיה בטוח יותר.

הכותב הוא יו"ר הועדה המקצועית בפורום מנהלי הסדרים הפנסיוניים ומנכ"ל דוידוף ניהול הסדרים פנסיוניים